

TARTALOM.

I. Egyházi dolgozatok.

A Napkeleti bölcsek. (Urvacsorai beszéd.) PÉTERFI DÉNES	28
Az én eledelem. (Egyh. beszéd.) NÉMETH ISTVÁN	41
Egyh. beszéd. ÜRMÖSI KÁLMÁN.	209
Egyh. beszéd. LÖRINCZI DÉNES.	268
Alkalmi imák. RÉDIGER GÉZA.	320
Több világosságot. (Egyh. beszéd.) VÁRI ALBERT.	325

II. Hittaniak, bölcselmiek.

A vallás kiirthatatlansága. (Francziából.) FERENCZ JÓZSEF.	1
Nietzsche Frigyes (I—IV) DR. GÁL KELEMEN	11, 89, 155
Gyöngymondatok. (Ujkori íróktól.) Gyűjtötte: KISS MIHÁLY 55, 115, 284	
A buddhismusról. GRÓF KUUN GÉZA.	65
Gondolatok. BÁRÓ P. HORVÁTH KÁLMÁN.	110, 177, 231
Szentábrahámi theológiája. (I—III.) VÁRI ALBERT.	145, 257, 307
A megigazulás. (IV.) DEÉSY MIHÁLY.	185
Észszerűség és az unitárius vallás. PAP MÓZES (ifj.)	198
A keresztény egység. (Francziából.) FERENCZ JÓZSEF.	241

III. Nevelés és oktatásügyiek.

A közoktatási budgetvita. (G. K.)	123
Berde Mózsza három végrendelete	234
Értesítők	237
Id. Gróf Pálffy János alapítványa	293
Kolozsvári főiskolánk	356

IV. Életiratok, történelmiek.

Enyedi György unitárius püspök beszéde. Közli KANYARÓ FERENCZ	30
Dr. Martineau Jakab (Nekrológ) PÉTERFI DÉNES	54

Homorodalmási Mihály János életrata. SÁNDOR JÁNOS	70
Dr. Martineau Jakab. LŐFI ÖDÖN	129
Egyháztört. adatok:	
CXLI. Adakozásra hívó levél 1752-ből Közli PÁLFFY GYÖRGY .	274
CXLII. Horarik János beszéde a Pesti közgyűlésen 1841. (Néhai SÁMI LÁSZLÓ levéltárából)	348

V. Egyházi élet.

Ferencz József püspök megnyitó beszéde az Egyh. Képv. Tanácsban	46
A külföldi unitáriusok gyűlései. CSIFÓ SALAMON	217
Az unitáriusok egyh. főtanácsai gyűlése. CSIFÓ SALAMON	331

VI. Vegyesek.

Párisi levél. CHARRUAUD DEZSŐ	50, 103, 169, 224, 278
Párisi vallási congressus. GRÓF KUUN GÉZA	275
A székely kérdés. KOZMA FERENCZ	297
Báró P. Horváth Kálmán köszöntője a Berde-serleggel	346

VII. Irodalmi értesítő.

A magyar unitáriusok története a XVIII és XIX. században.
 Irta Kőváry László. Ism. . . . . 117. A logos eredete, tartalma és jelentősége a Jánosi iratokban. Irta Raffaj Sándor. Ism. PÉTERFI DÉNES. 117. Theol. ismeretek tára XIII. Szerk. Zoványi Jenő. Ism. . . . . 119. Szombatos imádságok. Hazay Hugó. Ism. KANYARÓ F. 119. Visszaemlékezések a forradalom derüesebb napjaira. Irta Kőváry László. Ism. (I. Z.) 120. Nagy-Britannia közoktatásügye. Irta Somogyi Géza. Ism. (g. k.) 121. Kozma Ferencz, Brassai Sámuel mint aesthetikus és műkritikus. Ism. . . . . 178. Diesterwegh Adolf válogatott művei. Fordították Bányai Jakab és Rédl Ferencz. Ism. (I. M.) 232. Ismereteink Tibetről. Irta Gróf Kuun Géza. Ism. . . . . 351. Bacher Vilmos, egy héber-perzsa szótár. Ism. . . . . 352.

VIII. Aranykönyv.

Az „Ezredéves Emlékalap“-ra tett kegyes adományok. 63. 295, 361. Alapítvány a nagyajtai egyházközségben. 63. 362. Alapítvány az

iszlói egyh. községben. 63. Adakozások a Sepsi-Szent-Györgyön építendő unitárius templomra. 127, 239, 296. Adakozások a Maros-Járában építendő imaházra. 128. Nyilvános köszönet. 128. A szentmiklósi ifj. dalkör. 240. Zsigmond Ferencz úr adományja. 295. Özv. Figura Dánielné alapítv. 363.

IX. Különfélék.

Dr. Martineau Jakab. Sir Henry Tate. Az angol unitáriusok. Dr. Székely Ferencz. 57. A yorki ügy. 58. Weingart. Róm. kath. autonomia. 59. „Los von Rom“ Németországban. Franciaországban. 60. Dr. St. George Mivart. Tanári vizsga. Tudori szigorlat. Az ág. ev. pozsonyi theol. akadémiája. 61. Agh Ferenc. 62. Gróf Kuun Géza. 122. Amerikai unitárius hitrokonaink. A tordai unitárius egyhközség. Az ág. ev. egyház. 123. Magyarország. Az erdélyi ev. ref. egyh. kerület. Az Erdélyi Prot. Lap. A Magyar Hirlap. A Szent-István társulat. 124. Franciaország. 125. Anglia. Az angol unitáriusok. 126. Főt. Ferencz József. Munkácsy. Kolozsvári egyh. községünk. 180. A hódmezővásárhelyi unitárius egyh. község. Tudori szigorlat. Mit tanulhatunk a Prot. Egyh. és Isk. Laptól? 182. A szászországi prot. nemesség. Csongvay Károly. A sárospataki ev. ref. theol. vesztesége. 183. Pályázati hirdetések. 184. Margit királynő imája. A róm. kath. egyház ünnepe. 233. Dr. Bartók György. A magyarországi Szent-Ferencz rend. Austriában a r. kath. egyházi vagyon. 234. Bajorországban a katholicismus. Olaszországban. Oroszországban. 235. Khina. Az erdélyi ev. ref. egyh. kerület. A nestorianusok egyháza. 236. Bethlen Gábor szoborbizottság felhívása. 237. Kolozsvári főiskolánk. A szabadelvű theologia. 239. A magyar Prot. Irod. társaság. 289. Az amerikai unitárius egyh. községek száma. A kiket szívesen lát a Vatikán. 290. Tisza Kálmán beszédéből. 291. A hunyadmegyei unitáriusok. 292. Belgiumban. A budapesti unitárius egyb. község. A vadházasságok. 294. „A székely kérdés“. Főt. Ferencz József 353. XIII. Leo pápa. Hoensbroechs gróf. Vatikáni körökben. Franciaország. 354. Széll Kálmán miniszterelnök. 355. Statistika. Müller Miksa. 356. Jéna. A hallei prot. egyetem vesztesége. Jakab Elek hamvainak hazaszállítása 358. Kaali Nagy Domokos. Sikó Miklós. 359.

Gyászhirek: 62, 126, 184, 239, 294, 360.

KERESZTÉNY MAGVETŐ.

XXXV. évf.

1900. Január—Február.

1-ső füzet.

A vallás kiirthatatlansága.*

Az ember mindig visszatér Istenhez.

„Hová mennék a te lelked előtt és a te orozád előtt hová futnék?” stb. Zsolt CXXXIX. 7—12.

Az erkölesi világ szintugy mint a természeti folytonos változásnak van alávetve. Valamint földgömbünk életében voltak jég és hó korszakok; valamint egy emberi élet rövid folyamának is megvannak meleg és hideg, terméketlen és termékeny évsorozatai, a szárazságnak hosszú időszakait a rendkívül nedvességnak nem kevésbé hosszú időszakai követvén; valamint a tél a nyarat s ezt ismét a tél követi: hasonlóan az emberiség történetében is azt látjuk, hogy miveletlen korszakokat miveltségi korszakok váltanak fel; majd a legműveltebb társadalom helyet kell hogy adjon közönybe merült, ellomhult nemzedékeknek, a melyeknél a miveltség elposványosodik, míg egy újabb megújulás élető lehelletével ismét megeleveníti a lelkeket. Ez a rythmikus hullámozás mutatkozik az emberiség történetében, kezdve az egymást követő böleselmi nagy rendszereken a látszólag szeszélyes kisebb világtűnetek váltakozásáig. Ugy látszik, hogy valamely alkotás létrehozására megkivántató erők e műfolyam alatt kihasználtatván, lassanként szabad tért engednek az ellenkező erőknek, melyek ez idő alatt felhalmozódtak. S az apálnak és dagálnak ez a nagy hullámozása az emberi dolgokban éppen oly végtelen különféleséget hoz magával, mint a megmérhetlen Ocean hullámai.

Különös lenne, ha a vallásos élet ez alól az általános rend alól ki lenne véve és nem mutatna fel az emberi tevékenység minden más térein feltalálható ellentéteket. Avagy nem látjuk-e, hogy nem csak a különböző vallásos irányok, pl. a mysticismus és ratio-

* Jean Reville „Paroles d'un libre Croyant” című Párisban 1898-ban megjelent beszédeiből. L. Ker. Magy. XXXIV. évf. 3-ik füz. F. J.